

หลักสูตร วินัยและการรักษาวินัย

โดย นายอนุชา สุวรรณเครือ
นายช่างพิมพ์อาวุโส

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้รู้ถึงข้อบังคับ กฎเกณฑ์ ระเบียบ แบบแผนที่หน่วยงานหรือสังคมนั้นๆได้ร่วมกันกำหนดขึ้น
2. เพื่อให้รู้ว่าสิ่งไหนควรถือปฏิบัติและห้ามปฏิบัติ
3. เพื่อให้รู้ถึงบทกำหนดโทษของการฝ่าฝืนที่ไม่ปฏิบัติตามระเบียบวินัย

บทที่ ๑ ความหมายและความสำคัญของวินัย

วินัย หมายถึงการควบคุมความประพฤติให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนเช่น การกำหนดให้ข้าราชการ ต้องซื่อสัตย์ สุจริต ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการ รักษาความลับของทางราชการ ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาและ รักษาชื่อเสียงของตน นอกจากนี้วินัยยังหมายถึง ลักษณะเชิงพฤติกรรมที่แสดงออกมาว่าสามารถจะควบคุมตนเองให้อยู่ ในกรอบของวินัยตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย

ความสำคัญของวินัย

ความสำคัญของวินัยต่อส่วนรวม

๑. เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของข้าราชการให้งาน สำเร็จลุล่วงได้ดี
๒. เพื่อความเจริญก้าวหน้าของหน่วยงาน และความมั่นคงของประเทศ
๓. เพื่อความผาสุกของประชาชน
๔. เพื่อความสงบเรียบร้อยของวงราชการ

ความสำคัญของวินัยต่อตนเอง

๑. วินัยช่วยส่งเสริมบุคลิกภาพของบุคคล ให้เป็นที่น่าเลื่อมใสศรัทธา
๒. วินัยช่วยส่งเสริมสมรรถภาพในการทำงานให้มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ
๓. วินัยช่วยส่งเสริมความสำเร็จและ ความก้าวหน้าในการทำงาน และการดำเนินชีวิต

บทที่ ๒ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรักษาวินัย

การรักษาวินัย หมายถึง การที่ข้าราชการปฏิบัติตามข้อกำหนดทางวินัยตามที่กฎหมายบัญญัติอย่างเคร่งครัด ระมัดระวัง ดูแล ป้องกัน ไม่ฝ่าฝืนหรือหลีกเลี่ยงหากพบว่ามีกระทำความผิด ผู้บังคับบัญชาต้องดำเนินการทางวินัยทันทีเพื่อมิให้เป็นเยี่ยงอย่างแก่ผู้อื่น การรักษาวินัยที่ดีนั้นนอกจากตัวข้าราชการเองที่จะต้องเรียนรู้สำนึก และตระหนักในหน้าที่แล้ว ผู้บังคับบัญชาต้องทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี ดูแล ส่งเสริม และพัฒนาให้ข้าราชการมีวินัยด้วย

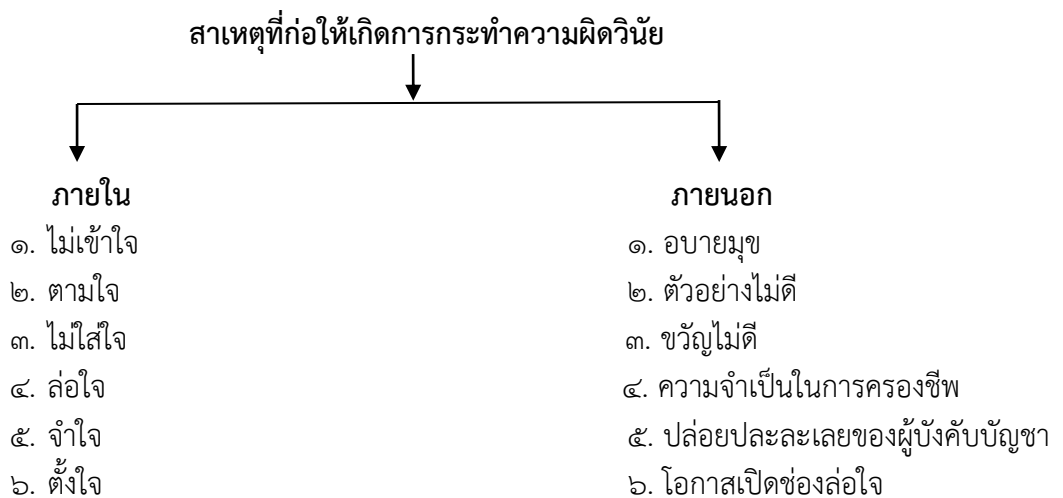
/อย่างที่เราพบ...

อย่างที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า กรมพัฒนาที่ดินมีเจ้าหน้าที่ด้วยกัน ๔ ประเภท ได้แก่ ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ และจ้างเหมาบริการ โดยกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับข้าราชการจะมีกฎหมายอยู่ด้วยกัน ๒ ฉบับ ได้แก่ ๑. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ ๒. กฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๖ ส่วนของลูกจ้างประจำกฎหมายที่สำคัญก็คือ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วย ลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ.๒๕๓๗ ในส่วนของพนักงานราชการเราจะมีกฎหมายที่สำคัญอยู่ ๓ ฉบับ ได้แก่ ๑. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย พนักงานราชการ พ.ศ.๒๕๔๗ ๒. ประกาศคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการแนวทางดำเนินการทางวินัยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๕๙ ๓. ระเบียบกรมพัฒนาที่ดินว่าด้วยหลักเกณฑ์การดำเนินการทางวินัยพนักงานราชการ พ.ศ.๒๕๕๘ และในส่วนของจ้างเหมาบริการจะมีประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพราะว่าการจ้างเหมาบริการถือว่าเป็นเทียบเคียงได้กับเอกชนต่อเอกชน จากการที่ได้ดูกฎหมายทั้งของข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการมาแล้วนั้น เรื่องข้อกำหนดต่างๆ มีความคล้ายหรือแทบจะเหมือนกันมีอยู่เพียง ๒ อย่างที่ไม่เหมือนกันคือ ในส่วนของพนักงานราชการสำหรับวินัยร้ายแรงจะไม่มีโทษปลดออกแต่จะไล่ออกไปเลย

การปลดออกกับการไล่ออกแตกต่างกันอย่างไร

ในส่วนของพนักงานราชการถ้าละทิ้งหน้าที่ราชการเกินกว่า ๗ วัน ถือว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงต้องไล่ออก แต่ถ้าข้าราชการห้ามละทิ้งหน้าที่เกิน ๑๕ วันติดต่อกันโดยไม่มีเจตนาจะมีเหตุอันสมควรก็มีจุดใหญ่ ๒ จุดนี้ที่แตกต่างกัน เพราะฉะนั้นกฎหมายซึ่งจะเทียบเคียงใช้กับของพนักงานราชการและลูกจ้างประจำ พฤติกรรมยอดแย่ได้แก่

- มาสาย
- เล่นเฟสบุ๊ค หรือเล่นไลน์ในขณะทำงาน
- คุยเล่น หยอกล้อทั้งวัน
- เดินเล่นตามตลาดนัดในเวลาทำงาน
- กินข้าวเที่ยงเกินเวลา
- เกี้ยวพาราสีคนในกอง

“อย่าทำตามตำนาน ให้ทำตามตำรา”

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรักษาวินัย

ข้าราชการ

๑. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑
๒. กฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๖

ลูกจ้างประจำ

๑. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ.๒๕๓๗
๒. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑
๓. กฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๖

พนักงานราชการ

๑. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ.๒๕๓๗
๒. ประกาศคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ เรื่องแนวทางการดำเนินการทางวินัยพนักงานราชการ พ.ศ.๒๕๕๙
๓. ระเบียบกรมพัฒนาที่ดิน ว่าด้วยหลักเกณฑ์การดำเนินการทางวินัยพนักงานราชการ พ.ศ.๒๕๕๙
๔. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑
๕. กฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๖

จ้างเหมาบริการ

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ , สัญญาจ้าง

บทที่ ๓ ข้อกำหนดวินัย จะแบ่งเรื่องการดำเนินการทางวินัยด้วยกันเป็น ๖ หัวข้อใหญ่ๆ ดังนี้

๑. วินัยต่อประเทศชาติ
๒. วินัยต่อผู้บังคับบัญชา
๓. วินัยต่อผู้ร่วมงาน
๔. วินัยต่อประชาชน
๕. วินัยต่อตำแหน่งหน้าที่
๖. วินัยต่อตนเอง

๑. **วินัยต่อประเทศชาติ** มาจากพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ ในหมวด ๖ ข้อวินัย มีเพียงมาตราเดียวคือมาตรา ๘๑ ได้บัญญัติเอาไว้ว่า เราต้องสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขด้วยความบริสุทธิ์ใจ จุดมุ่งหมายของการมีมาตรานี้ขึ้นมา เพราะประเทศไทยของเราเป็นประเทศที่เรามีการปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย เพราะฉะนั้นข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐก็ต้องเลื่อมใสและสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยด้วย ทั้งนี้เพื่อให้งานราชการดำเนินงานไปได้ อย่าลืมคำว่าข้าราชการ รวมถึงลูกจ้างประจำและพนักงานราชการด้วย เน้นที่เดียวต่อไปนี้จะแทนด้วยคำว่าข้าราชการทั้งหมด ก็คือว่าเมื่อขาดคุณสมบัติมาตรา ๓๖ ก อนุ ๓ ก็บอกว่าการขาดคุณสมบัติให้มีคำสั่งไล่ออกได้เลย

๒. วินัยต่อผู้บังคับบัญชา

การปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ๘๒ (๔) ที่ได้บัญญัติขึ้นมาเพราะมีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา รายละเอียดของบทบัญญัตินี้ได้แก่

๑. มีคำสั่งของผู้บังคับบัญชา จะเป็นคำสั่งด้วยวาจา คำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษร หรือกระทำการโดยวิธีอื่นใดที่แสดงให้เห็นว่าผู้บังคับบัญชาสั่ง
๒. สั่งในหน้าที่ราชการ อาจจะไม่ใช้หน้าที่การกำหนดตำแหน่ง แต่เป็นหน้าที่ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายงาน และต้องอยู่ในงานราชการ
๓. เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย ข้อนี้สำคัญมากไม่ใช่สั่งให้กระทำผิดกฎหมาย ไม่ใช่สั่งให้กระทำเรื่องส่วนตัว
๔. มีเจตนา ตัวของข้าราชการเองต้องมีเจตนาที่จะไม่ดำเนินตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ถึงแม้ว่ามีคำสั่งให้ไปช่วยราชการในวันหยุดราชการเช่นนี้ถือว่าเป็นการขัดคำสั่ง เพราะข้าราชการทุกคนเป็นข้าราชการตลอด ๒๔ ชั่วโมง

การรายงานเท็จ ม.๘๓ (๑)

๑. มีการรายงาน การบอกเล่าเรื่องราวที่ทำไปรู้ไปเห็น ด้วยวาจาหรือหนังสือก็ได้
๒. เป็นเท็จหรือปกปิดข้อความซึ่งควรต้องแจ้ง ไม่รายงานตามความเป็นจริง
๓. เป็นการรายงานต่อผู้บังคับบัญชา
๔. มีเจตนาข้ามผู้บังคับบัญชา ม.๘๓ (๒) ต้องไม่ปฏิบัติราชการอันเป็นการกระทำข้ามผู้บังคับบัญชาเว้นแต่

๑. ผู้บังคับบัญชาเห็นตนจะสั่งให้ทำ
๒. ได้รับอนุญาตเป็นพิเศษเป็นครั้งเป็นคราว

จุดมุ่งหมายของบทบัญญัตินี้ เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาแต่ละระดับได้กลั่นกรอง ตรวจสอบการปฏิบัติงานเพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายในการปฏิบัติราชการ

๓. วินัยต่อผู้ร่วมงาน

๑. ต้องสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคีช่วยเหลือกันในการปฏิบัติราชการ (ม.๘๒ (๗))
 ๒. ต้องไม่ก่อกวนก่อกอง กดขี่ ข่มเหงกันในการปฏิบัติราชการ (ม.๘๓ (๗))
 ๓. ต้องไม่กระทำการล่วงละเมิด/คุกคามทางเพศตามที่กำหนดในกฎ ก.พ. (ม.๘๓ (๘))
- ตามกฎ ก.พ. ว่าด้วยการกระทำการอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ พ.ศ.๒๕๕๓

๑. การกระทำต่อข้าราชการด้วยกัน หรือผู้ร่วมปฏิบัติราชการ
๒. ไม่ว่าจะเกิดในหรือนอกสถานที่ราชการ
๓. ผู้ถูกกระทำมิได้ยินยอม หรือทำให้เดือดร้อนรำคาญ ดังนี้
 - สัมผัสที่ส่อไปในทางเพศ
 - วาจาที่ส่อไปในทางเพศ
 - อากัปกิริยาที่ส่อไปในทางเพศ
 - การแสดงหรือสื่อสารด้วยวิธีการใดๆ ที่ส่อไปในทางเพศ
 - การแสดงพฤติกรรมอื่นใดที่ส่อไปในทางเพศ

๔. วินัยต่อประชาชน

มาตรา ๘๒ (๘) ข้าราชการมีหน้าที่บริการประชาชน วินัยในข้อนี้สำคัญมาก พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ ได้บัญญัติไว้ที่มาตรา ๘๒ อนุ ๘ เป็นเรื่องของข้อปฏิบัติ ก็คือข้าราชการ

ต้องให้การต้อนรับให้ความสะดวกความเป็นธรรม ให้การสงเคราะห์ประชาชนผู้ติดต่อราชการเกี่ยวกับหน้าที่ของตน ก็คือ มีจุดมุ่งหมายเพื่ออะไร ก็เพื่อให้เราสร้างความเลื่อมใสศรัทธาให้เกิดขึ้นกับประชาชนกับผู้มาติดต่อราชการทำให้ประชาชนได้รับความเป็นธรรม สะดวกสบาย และก็มี ความรวดเร็วในการติดต่อ ถึงได้มีการกำหนดวินัยข้อนี้เอาไว้ การให้ความสะดวกผู้มาติดต่อราชการได้รับความรวดเร็วเข้าถึงง่าย ปัจจุบันนี้ก็มีแอปพลิเคชันต่างๆ เพื่อรองรับอันนี้ก็ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งเหมือนกันในการบริหารการประชาชน

มาตรา ๘๓ (๙) ต้องไม่ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่หรือข่มเหงประชาชนผู้ติดต่อราชการ

๕. วินัยต่อตำแหน่งหน้าที่

มาตรา ๘๒

(๑) ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เทียงธรรม

(๒) ต้องปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ มติ ค.ร.ม. นโยบายของรัฐบาลและระเบียบ

แบบแผน

(๓) ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความตั้งใจ รักษาประโยชน์ของทางราชการ

(๕) ต้องอุทิศเวลา ละทิ้ง หรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการมิได้

ละทิ้ง คือ ไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ราชการ

ทอดทิ้ง คือ อยู่แต่ไม่สนใจทำงาน

(๖) ต้องรักษาความลับของทางราชการ เช่น ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการออกข้อสอบนำข้อสอบไปเปิดเผย หรือนำความความลับเกี่ยวกับการพิจารณาความดีความชอบเพื่อเลื่อนเงินเดือนไปเปิดเผยก่อนมีคำสั่งเลื่อนเงินเดือน

(๙) ต้องวางตนเป็นกลางทางการเมือง

มาตรา ๘๓

(๓) ต้องไม่อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน หาประโยชน์แก่ตนเองหรือผู้อื่น เช่น พนักงานขับรถยนต์นำรถของทางราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว

(๔) ต้องไม่ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ เช่น ผู้อำนวยการสถานียอมให้ได้บังคับบัญชาข้าราชการเบิกจ่ายของตนไปใช้โดยไม่ตรวจสอบ

(๕) ต้องไม่กระทำการเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ

(๖) ต้องไม่เป็นการกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ ในห้างหุ้นส่วน หรือบริษัท

๖. วินัยต่อตนเอง ต้องรักษาชื่อเสียงของตน รักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ของตนมิให้เสื่อมเสีย (ม.๘๒ (๑๐))

ความผิดวินัยอย่างร้ายแรง มาตรา ๘๕

(๑) ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบโดยทุจริต

(๒) ละทิ้ง หรือ ทอดทิ้ง โดยไม่มีเหตุอันสมควรเป็นเหตุเสียหายร้ายแรง

(๓) ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเกิน ๑๕ วัน โดยไม่มีเหตุอันสมควร

(๔) กระทำการอันใดเชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

(๕) ดูหมิ่นเหยียดหยาม กดขี่ ข่มเหงประชาชนผู้ติดต่อราชการอย่างร้ายแรง

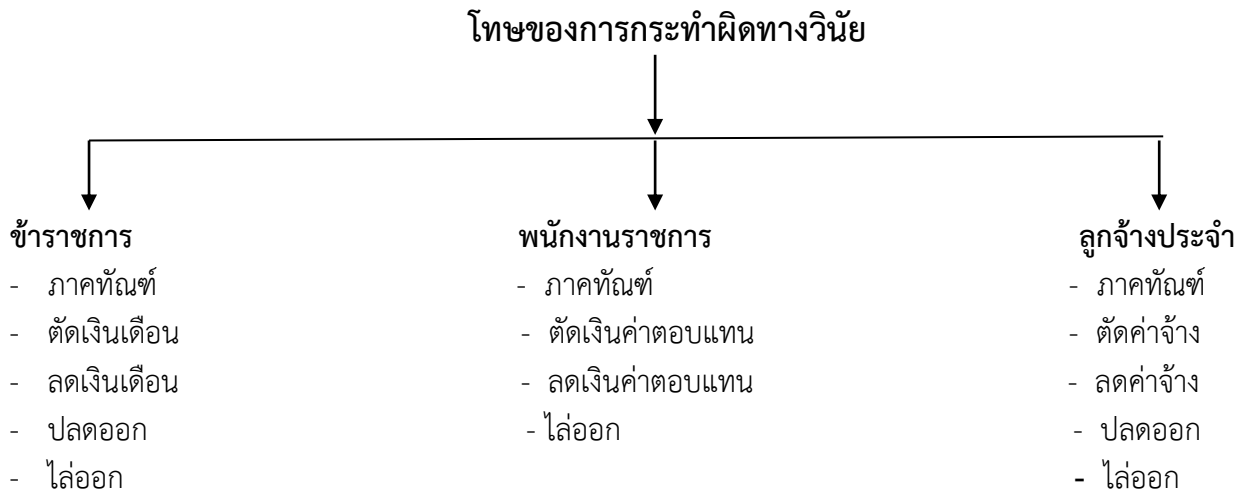
(๖) กระทำความผิดอาญาได้รับโทษจำคุก เช่น เมมาแล้วซ้ำถูกตำรวจจับแล้วสารภาพศาลสั่งจำคุก

๔ เดือน สารภาพลดโทษจำคุกเหลือ ๒ เดือน

(๓) ละเว้นหรือกระทำการอันใดๆ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๒ หรือฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา ๘๓ เป็นเหตุให้ราชการเสียหายร้ายแรง

(๘) ละเว้นการกระทำใดๆ ที่กำหนดไว้ในกฎ ก.พ.

บทที่ ๔ โทษของการทำผิดวินัย

โทษของแต่ละฐานจะมีความแตกต่างกันดังนี้

๑. ฐานต่ำที่สุด คือ ภาคทัณฑ์ ถือเป็นความผิดวินัยเล็กน้อยที่สุด ขั้นต้นของการกระทำผิดวินัย จะมีคำสั่งว่ากล่าวตักเตือน คำสั่งกำชับด้วยทั้ง ๒ คำสั่งไม่ถือว่าเป็นทาทางวินัย บางครั้งมีคนทำความผิดฐานต้องโทษภาคทัณฑ์ แต่เนื่องจากเขามีคุณงามความดีเป็นความผิดครั้งแรกก็ให้งดภาคทัณฑ์ แล้วก็ให้ว่ากล่าวตักเตือนลักษณะนี้ถือว่าไม่ได้รับโทษทางวินัยตามกฎหมาย

๒. ฐานตัดเงินเดือน มีกฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๖ กำหนดไว้ว่าการตัดเงินเดือนร้อยละ ๒ ร้อยละ ๔ ของเงินเดือนที่ได้รับในวันที่มีคำสั่ง แล้วก็ตัดเงินเดือนเท่าไร ให้กำหนดแค่ ๑-๓ เดือนเท่านั้น เมื่อครบตามจำนวนที่ถูกตัดเงินเดือนแล้วเขาจะได้รับเงินตามปกติ

๓. ฐานลดเงินเดือน โทษหนักกว่าขั้นตัดเงินเดือน แต่พอลดโทษเงินเดือนกฎ ก.พ. ฉบับเดียวกันกำหนดไว้ให้ร้อยละ ๒ ร้อยละ ๔ เหมือนกัน ที่ต้องลดเงินเดือนในวันที่ออกคำสั่งเช่นเดียวกัน แต่ไม่มีทางกลับมาเท่าเดิม ไม่มีระยะเวลาลดแล้วลดเลยไม่กลับมาเหมือนเดิม

๔. ฐานปลดออก ยังได้รับบำนาญเสมือนผู้นั้นลาออกจากราชการ

๕. ฐานไล่ออก จำไม่ได้รับบำนาญเลย

ข้าราชการที่ดีจะประสบความสำเร็จได้ต้องมีอยู่ด้วยกัน ๓ ครอง

๑. ครองตน

- ปฏิบัติตามกฎระเบียบ
- รับผิดชอบต่อหน้าที่
- ศึกษาเพิ่มเติมต่อยอด
- ตรงต่อเวลา
- หมั่นศึกษาหาความรู้ในการทำงาน
- พัฒนาบุคลิกภาพ

- ไม่ก่อกวน
- ไม่มั่วสุมอบายมุข
- อยู่ในระเบียบวินัย
- มีคุณธรรม จริยธรรม

๒. การครองคน

- มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน
- รัก เคารพ ศรัทธา และให้ความร่วมมือกับผู้บังคับบัญชา
- มีคุณธรรม เมตตาธรรมกับผู้ใต้บังคับบัญชา
- ประสานงาน ให้บริการ สะดวก ใสใจ กับส่วนราชการอื่น ผู้นำชุมชน และประชาชนทั่วไป

๓. การครองงาน

- มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่
- มีความรู้ความสามารถและความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน
- มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และปรับปรุงงานอยู่เสมอ
- มีความพากเพียรในการทำงานและผลงานเป็นที่น่าพอใจ
- มีความคิดถึงประโยชน์ของส่วนรวมและประชาชนเป็นที่ตั้ง

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. สร้างเสริมให้มีบุคลิกภาพที่ดี สร้างความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างปกติสุข
๒. สร้างเสริมให้มีความประพฤติเรียบร้อย ตามระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคม
๓. สร้างเสริมให้สังคมหรือหน่วยงานมีความสงบเรียบร้อยมีกฎกติกาในการอยู่ร่วมกัน
๔. สร้างเสริมให้งานมีประสิทธิภาพ ชีวิตในการทำงานเจริญรุ่งเรือง